

Preek over Marcus 10,35-45 – Dienende liefde (doopdienst in de lijdenstijd)

Orde van dienst

Voorzang: Psalm 145, 1 en 3
Votum en Groet
Zingen: Gezang 540 (Opwekking)
Gebed
Zingen: Psalm 139, 7 en 8
Lezen van doopformulier
Zingen: Kinderlied over de parel in Gods hand
Vragen aan de doopouders
Zingen: Gezang 334, 1
Bediening van de doop
Zingen: Gezang 334, 3
Koorzang
Dankgebed
Lezen: Jesaja 50,4-6 en Marcus 10,35-45
Zingen: Gezang 177, 1 en 7
Verkondiging van Marcus 10,35-45
Zingen: Gezang 70, 1. 4. 5 en 6
Dankzegging en voorbeden
Collecte
Zingen: Psalm 105, 3 en 18
Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!
Hans en Tamara!
Hebben jullie al nagedacht over de opvoeding van Tom?
Wat zijn jullie dromen over hem?
Wat zou je voor hem na willen streven?
Waar is hij volgens jullie voor in de wieg gelegd?

Sommige ouders, die weten het wel.
Ze dromen voor hun kind van een prachtige sportloopbaan – tennissen of voetballen of schaatsen op het hoogste niveau.
Anderen hopen dat hun zoon of dochter uitstekend zal presteren op school – en dan een pittige studie, waarmee kindlief het zal maken in de wereld van de wetenschap.
Of een glanzende carrière in het zakenleven – ook nooit weg.

En als de ouders niet dromen, dan dromen de kinderen zelf misschien wel.
Er zit in ons allemaal een onstuimige drang om naar boven te streven.
Nee, daar lopen we meestal niet zo mee te koop, denk ik.
We zijn niet als Pim Fortuyn die er in zijn jonge jaren van droomde paus te worden en die er nu van droomt minister-president te worden – en die er ook rond voor uitkomt dat hij die droom heeft.
We vinden het vaak niet netjes om zo met onze dromen te leuren.
We proberen bescheiden te blijven, hoe moeilijk dat soms ook is.
Maar daarmee is dat streven om de beste te zijn, de sportiefste, de meest gewiekste, de mooiste, de knapste, de machtigste, nog niet weg.
Het blijft in ons leven vaak een grote rol spelen.

Weet u wat ik zo prachtig vind in dat Bijbelgedeelte uit Marcus 10?
Dat Jezus daar gewoon bij aanknoopt.
Als Hij zegt: *Wie van jullie groot wil worden...*

En: *Wie van jullie de eerste wil zijn...*

Jezus weet dat dat in ons zit – dat verlangen om boven anderen uit te steken.

Om anderen vóór te komen.

Net wat beter te presteren dan je collega's.

Hogere cijfers te halen dan je klasgenoten.

Op de eerste plaats van het klassement te eindigen.

Te gaan voor goud!

Jezus weet dat die drang in ons zit.

En Hij sluit daar heel verrassend op aan.

En Hij buit die drang op een heel bijzondere manier uit.

Ja, Hij buigt dat streven om tot iets heel speciaals.

Wat is er aan de hand?

Er is grote spanning ontstaan binnen de kring van de twaalf, de meest intieme kring van Jezus' volgelingen.

Er wordt met scheve ogen naar elkaar gekeken.

Er zijn twee kampen ontstaan van tien tegen twee.

Heb je het al gehoord van Jakobus en Johannes? vraagt Andreas aan Petrus.

Dat ze gevraagd hebben om de hoogste posten in het kabinet van onze Heer?

Wat een strebers zijn die twee broers! zegt Judas Iskariot tegen Filippus.

Die denken zeker meer rechten te hebben dan één van ons, omdat ze familie zijn van de

Meester!

Ik vind het te gek voor woorden, zegt Bartholomeüs tegen Thomas, *dat ze in het geniep proberen zo voor te kruipen. Dat doe je toch niet!*

En zo gonst het in de kring van de twaalf, of liever in de kring van de tien.

Tien tegen twee!

Ja, wat heeft Jakobus en Johannes eigenlijk bezielde om met dat verzoek bij Jezus aan te kloppen?

We zijn misschien geneigd om net als de andere tien daar kritiek op te hebben.

Komen ze ook niet op een wel heel ongelukkig moment bij Jezus met hun vraag?

Jezus heeft net in schrille kleuren getekend hoe het met Hem zal aflopen (vs. 34).

Hoe Hij zal worden overgeleverd aan de heidenen, bespot zal worden, geselsd en gedood – de hele lijdensweg tot en met het kruis.

En dan komen de beide broers met hun verzoek.

Hun streven en Jezus' sterven – botst dat niet op een gigantische manier?

Ja, wat een strebers!

Mag ik toch een goed woordje doen voor de beide broers?

Spreekt uit hun vraag niet ook een geweldig en aanstekelijk enthousiasme?

Dat ze juist na die aankondiging van het lijden bij Jezus komen – zegt dat niet iets van het grote vertrouwen dat ze desondanks hebben in de persoon en de zaak van Jezus?

Dat ze rekenen op zijn overwinning, zelfs door de diepte heen?

In die triomf willen zij delen, zo nadrukkelijk mogelijk.

Zij geloven erin dat het Koningschap van Christus gerealiseerd gaat worden.

En zij willen dolgraag een ambt bekleden in het centrum van zijn macht.

Ik zou zo zeggen, er zijn slechtere eergevoelens dan te willen behoren tot de élite van het Koninkrijk van God!

Bovendien zoeken ze geen goedkoop succes.

Konden zij niet met Petrus zeggen, wat we lezen in vs. 28: *Zie, wij hebben alles prijs gegeven en zijn U gevolgd.*

Ze hadden een bloeiend vissersbedrijf opgegeven en achtergelaten om met Jezus mee te gaan.
En ze willen nog wel meer geven als het moet.
Het gaat hen niet om een veilig christendom, zonder risico waarin ze op safe spelen.

Laten we dat vooral in de beide broers waarderen.
Trouwens, opvallend is dat ook Jezus hen niet meteen op de vingers tikt.
Zeker, Hij remt hen af.
Maar Hij geeft hen niet op de kop, dat ze zo ambitieus zijn.
Wat Hij wel zegt is, dat ze niet weten wat ze vragen.
Hun streven op zich – prachtig!
Maar beseffen ze wel hoe ontzagwekkend diep de weg erheen is?

Kunnen jullie de beker drinken, die Ik drink?
Of met de doop gedoopt worden, waarmee Ik gedoopt word?
Beker en doop staan hier voor het afgrondelijke lijden dat Jezus tegemoet gaat.
De beker, zo bitter als gal, die tot op de bodem moet worden leeggedronken.
En de doop, wat hier in eerste instantie betekent de golven van lijden die Jezus zullen
overspoelen tot verdrinkens toe.
Kunnen jullie die beker drinken en met die doop gedoopt worden?

Dat vraagt Hij, die het zelf niet eens zomaar kon.
Die in Gethsemané over de grond gekropen heeft en in gebed geworsteld heeft om aan die beker
en die doop te ontkomen.
Vader, als het mogelijk is, mag dit dan aan Mij voorbijgaan.

En zo moest Hij in de hof nog leren gehoorzamen aan de wil van de Vader.
Kunnen jullie de beker drinken, die Ik drink en gedoopt worden met de doop, waarmee Ik word
gedoopt?

En de broers zeggen doodgemoedereerd: *Ja hoor, dat lukt ons wel!*
En opnieuw valt het op, dat Jezus hen daar niet hard om valt.
Dat Hij hen niet verontwaardigd wegstuurt: *Opscheppers, je weet niet waar je het over hebt!*
Nee, Hij wijst hun streven niet af.
Jullie zullen de beker drinken, die Ik drink, en met de doop gedoopt worden, waarmee Ik
gedoopt word.

Let op – Jezus zegt niet: *Jullie kunnen mijn beker drinken en zo gedoopt worden...*
Maar: *Jullie zullen het.*
Alleen omdat Jezus zelf de beker drinkt en in het lijden wordt ondergedompeld.
En ze zullen zijn beker drinken en met zijn doop gedoopt worden – alleen door de kracht en de
genade van Christus, die hen dat mogelijk zal máken.
Er is geen sprake van lijden náást het lijden van Christus of ook maar voor het geringste met dat
lijden te vergelijken!
Jezus heeft het ook over *zijn* beker en *zijn* doop.
Er zijn geen afzonderlijke bekers voor zijn volgelingen.
Ze zullen uit *Jezus'* beker van lijden ook te drinken krijgen.
En ze zullen óm Hem en mét Hem vervolgd en verworpen worden.
Op aarde zullen de apostelen na Pasen geen regenten worden, maar slachtschapen van Christus.

Beker en doop – gedoopt worden en avondmaal vieren – dat is terecht komen op de weg van het
lijden.

Op die weg is ook Tom gekomen door zijn doop, die hem verbindt met die doop waar Christus het hier over heeft.

Dat is geen weg van succes tot succes, waarop je gevierd zult worden.

Voor volgelingen van Christus zijn inhuldigingen door de wereld schaars, als er al sprake van is.

Met Christus is in deze wereld weinig eer te behalen.

Op de weg achter Christus aan leidt ons streven tot sterven.

Dat moeten we ons allemaal goed realiseren.

En talloze medegelovigen ervaren dat aan den lijve – letterlijk!

Dan zegt Jezus nog iets.

Dat Hij niet gaat over de verdeling van de plaatsbewijzen.

Het enige wat Hij zeggen kan is: *Leef zo dat die eer je waardig wordt gekeurd.*

Hij zegt dat zonder er dieper op in te gaan, hoe zo'n leven er dan uitziet.

Dat komt aan de orde in het gesprek met de andere tien er bij.

Zaten zij er bij toen Jakobus en Johannes bij Jezus solliciteerden?

Of hoorden zij er achteraf iets over?

Hoe dan ook, het zet kwaad bloed bij de anderen.

Ze vinden het geen manier van de beide broers.

Ze ergeren zich bont en blauw aan hun streven.

En daarmee laten ze zich lelijk in de kaart kijken.

Want wat irriteert hen zo?

Dat de broers de beste plaatsen voor hen weg proberen te kapen.

Waarom irriteert hen dat?

Omdat ze denken daar minstens zoveel recht op te hebben als die twee.

Het lijkt op het verhaal van die twee jongens, die een plak cake mochten pakken.

Er lagen er nog net twee op de schaal: een dikke plak en een hele dunne.

De ene jongen zei tegen de ander: *Neem jij maar eerst!*

En de andere jongen pakte de dikste.

Maar dat is niet de eerlijk! zei de eerste. *Nou heb jij de dikste!*

Waarop de ander zei: *Welke zou jij gepakt hebben als je het eerst had mogen kiezen?*

De dunste natuurlijk!

Nou, die heb je nu toch?

Onder het mom van bescheidenheid gaat soms grote hebzucht schuil.

Achter het masker van de nederigheid, verbergt zich vaak de hoogmoed.

Echte nederigheid is verdrietig omdat anderen verkeerde keuzes maken.

Hoogmoed ergert zich aan de zonden van anderen.

De tien en de twee blijken van hetzelfde laken een pak.

Jezus roept hen allemaal in de kring voor een klasgesprek.

Hier moeten ze iets van leren.

Kijk nou eens naar de mensen, die regeerders heten.

Hoe vaak oefenen zij hun macht niet uit tot meerdere eer en glorie van zichzelf?

Mensen kunnen zo dronken zijn van macht, dat ze er aan verslaafd zijn.

Zoals b.v. Mugabe op een ongegeneerde manier heeft laten zien.

Hoeveel machtshonger speelt ook niet mee bij lijsttrekkers in de verkiezingsstrijd?

Want wat zul je kunnen bereiken zonder macht?

Maar hoe vaak is het geen macht ten koste van anderen?

Met hoeveel ellebogenwerk en trappen naar beneden klimmen velen niet omhoog – in de politiek, in het bedrijf, in het zakenleven, in de wereld van de wetenschap?

Hoe zul je anders de concurrentie de baas blijven?

In het Koninkrijk van God geldt een totaal andere stijl.

Wie onder jullie groot wil zijn...

Wie van jullie de eerste wil zijn...

Groot willen zijn, de eerste willen zijn – Jezus veroordeelt dat helemaal niet.

Maar – wie onder jullie groot wil worden, zal jullie dienaar zijn.

En wie onder jullie de eerste wil zijn, zal de slaaf van allen zijn.

Volgelingen van Jezus moeten elkaar niet overtreffen in macht, maar in dienst.

En wel ten opzichte van elkaar.

Hier wordt duidelijk voor wie de beste plaatsen zijn.

Voor wie het best en het meest zijn mededienaren helpt en dient.

Hier is geen plaats meer voor strebers.

En toch is het streven, de ambitie, het groot willen worden niet beknot.

Alleen de doelen zijn anders.

Wie de dienstbaarheid hoog in het vaandel heeft, wordt niet meer scheel van het opzij kijken of hij anderen wel voorblijft.

Want dan schep je er plezier in als anderen het goed doen.

En je zult de anderen juist willen helpen om tot hun recht te komen in de dienst aan de zelfde Heer.

Wie wil niet graag de beste zijn?

De beste dominee van Nunspeet of van de NGK – dat heeft iets, moet ik zeggen.

De meest aantrekkelijke gemeente.

De meest geliefde clubleider.

De ijverigste ouderling of diaken.

Ga zo maar door.

Jezus roept ons op tot een heilige wedstrijd in dienstbaarheid.

En het kenmerk van sportiviteit in het Koninkrijk van God is dat de beste winnen mag.

En dat iedereen daar van geniet.

Ik vind niets mooier aan een spannende wedstrijd – of het nou voetballen of schaatsen is – of wat dan ook, dat de verliezer de winnaar echt hartelijk feliciteert.

En bij het schaatsen heeft de tegenstander daar soms vaak zelf bij geholpen, juist door zo goed partij te geven.

En dan zeggen: *Joh, wat was jij goed, zeg! Wat een geweldige prestatie!*

Een wedstrijd in dienstbaarheid.

En dienen is in zekere zin dat je je zelf laat gelden.

Maar niet om er zelf beter van te worden, niet voor eigen bevrediging of geluk.

Maar om jezelf te geven.

Om aan te vullen waar het anderen aan ontbreekt.

Om te hulp te schieten, waar anderen tekort komen.

Dienen is bereid zijn het vuile, onaangename werk te doen wat gebeuren moet, zonder je zelf daarvoor te goed te vinden.

Niet in je wiek geschoten zijn, als niemand in de gaten heeft wat jouw bijdrage is aan het goed functioneren van het geheel.

Niet gepikeerd zijn als jouw goede ideeën of jouw visie niet worden gehonoreerd.

Of als ze in praktijk worden gebracht, zonder dat je daar voor een complimentje krijgt.

Dienen is anderen hoog achten, ook als ze anders over de dingen denken of als ze niet tot jouw kerkelijke kleur behoren.

Dienen is het doel in de gaten houden.
 En dat doel is niet: op de beste plek in het Koninkrijk komen.
 Maar dat we samen als gemeente en als samenleving tot ons recht komen.

Om dat te kunnen moeten we bevrijd worden.
 Want we zitten zo vast aan onze hoogmoed en onze zelfzucht.
 En daarom eindigt Jezus zijn onderwijs met te wijzen op zichzelf.
 Als er één het verdient Heer en Meester te zijn, dan Hij.
 Als er één het verdient geëerd te worden, dan Hij.
 Maar als het leven van iemand in het teken van dienen heeft gestaan, dan zijn leven.

Hij is gekomen om te dienen en zijn leven te geven als losprijs.
 De losprijs was in de wereld van toen, de prijs die betaald werd om slaven vrij te kopen of om iemand los te krijgen uit gevangenschap.
 Jezus heeft de prijs van zijn leven betaald om velen los te kopen.
 De velen, dat zijn de verslaafden aan macht.
 Dat zijn zij, dat zijn wij, die gevangen zitten in zelfzucht.
 Dat zijn wij, die aan alle kanten belemmerd worden door angst er bij in te schieten en die daardoor volslagen onbruikbaar zijn voor het Koninkrijk van God.
 En Jezus wilde niet zonder die velen het Koninkrijk binnengaan.
 Hij gaf liever zichzelf prijs dan deze arme verslaafden.

In Christus zien wij de grondwet van het Koninkrijk: *streven door te sterven ten bate van de velen.*

Daar dachten Jakobus en Johannes niet aan.
 In hun ongeduldig uitzien naar dat Koninkrijk vergaten zij de velen.
 Zij zagen zich zelf als de happy few.
 Jezus niet.
 Jezus zag de schare en werd met ontferming bewogen.
 En temidden van die velen zag Hij ook Jakobus en Johannes.
 En ziet Hij ook u en jou en mij.
 Gelukkig maar!

Door zijn doop is Tom ook op deze weg naar het Koninkrijk gezet.
 Hans en Tamara, je zult voor hem het hoogste bereiken als je hem opvoedt tot de stijl van de dienstbaarheid.
 En hoe zul je dat beter kunnen dan hem zelf op die weg voor te gaan.
 Dat onze Heer jullie sterken mag bij deze belangrijke taak. AMEN.